

Værd at vide om

Kastrering/sterilisering

Tekst og foto: Torben Møller-Nielsen

I USA er kastrering/sterilisering meget udbredt. Man mener, at op 83% af alle hunde har været under kniven, og mange dyrlæger og dyreorganisationer anbefaler kraftigt, at hundeejeren får foretaget dette indgreb – for hundens skyld.

Ud over, at hunden selvfølgelig ikke er i stand til at reproducere sig selv uønsket efter indgrebet, så slår man på, at hundene undgår risikoen for forskellige alvorlige sygdomme, og at man for hanhundredes vedkommende også undgår uønsket adfærd som aggression, dominans og strejfnig.

Men som med så meget andet, er det en sandhed med modifikationer.

Det er selvfølgelig rigtigt, at når man fysisk fjerner testikler eller livmoder og æggestokke, så er de sygdomme, som er specifikke for disse organer, ikke længere relevante. Men det er vel de færreste hundeejere, som anskaffer sig en hund med en forventning om, at King udvikler testikelkræft og Tessa får underlivsbetændelse.

For nogle brugshunde kan det være en fordel, hvis tæven er steriliseret. Man undgår løbetiden to gange om året, så den ikke kommer i karantæne på jagt eller prøver. Men det er vist mere af hensyn til ejerens behov end hundens, hvis det skal være undskyldningen for indgrebet.

Aggression?

Og så er der den nok mest udbredte undskyldning for at kastrere sin hanhund: Aggression. Utallige hundefolk og dyrlæger har gennem tiden slået på, at når man kastrerer en hanhund, så fjerner man testikler og dermed en væsentlig del af testosteron-produktionen. Testosteron er et hormon, som man kalder det mandlige kønshormon, og som bl.a. giver øget aggressiv adfærd.

Men flere studier har vist, at sådan hænger det nødvendigvis ikke sammen.

Parvene Farhooody har vist i studiet "Behavioral and Physical Effects of Spaying and Neutering Domestic Dogs (Canis familiaris)" fra 2010 på over 10.000 hunde vist, at aggressiv adfærd var STØRRE hos kastrerede/steriliserede hanhunde og tæver end hos intakte hunde.

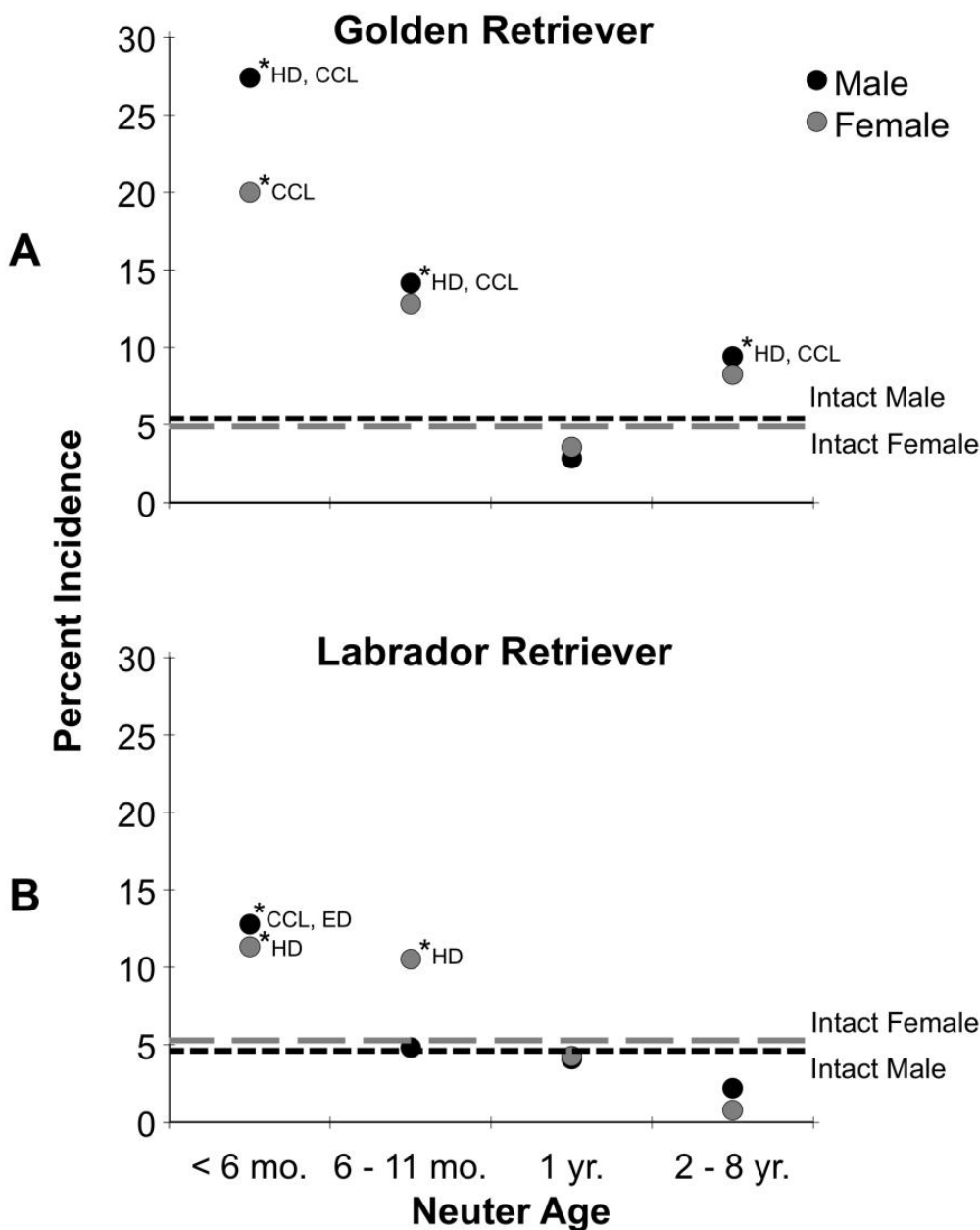
Forskerne mener, at forklaringen på denne måske lidt kontroversielle opdagelse er, at når man fjerner en stor del af testosteron produktionen, så bliver hunden mindre selvsikker. Samtidig lugter den anderledes, hvilket kan få andre hunde til respektere den kastrerede hunds signaler mindre, og dermed bliver den kastrerede hund udfordret og må forsvare sig – den bliver angst-bider.

Helbred

Så er der det med helbredet.

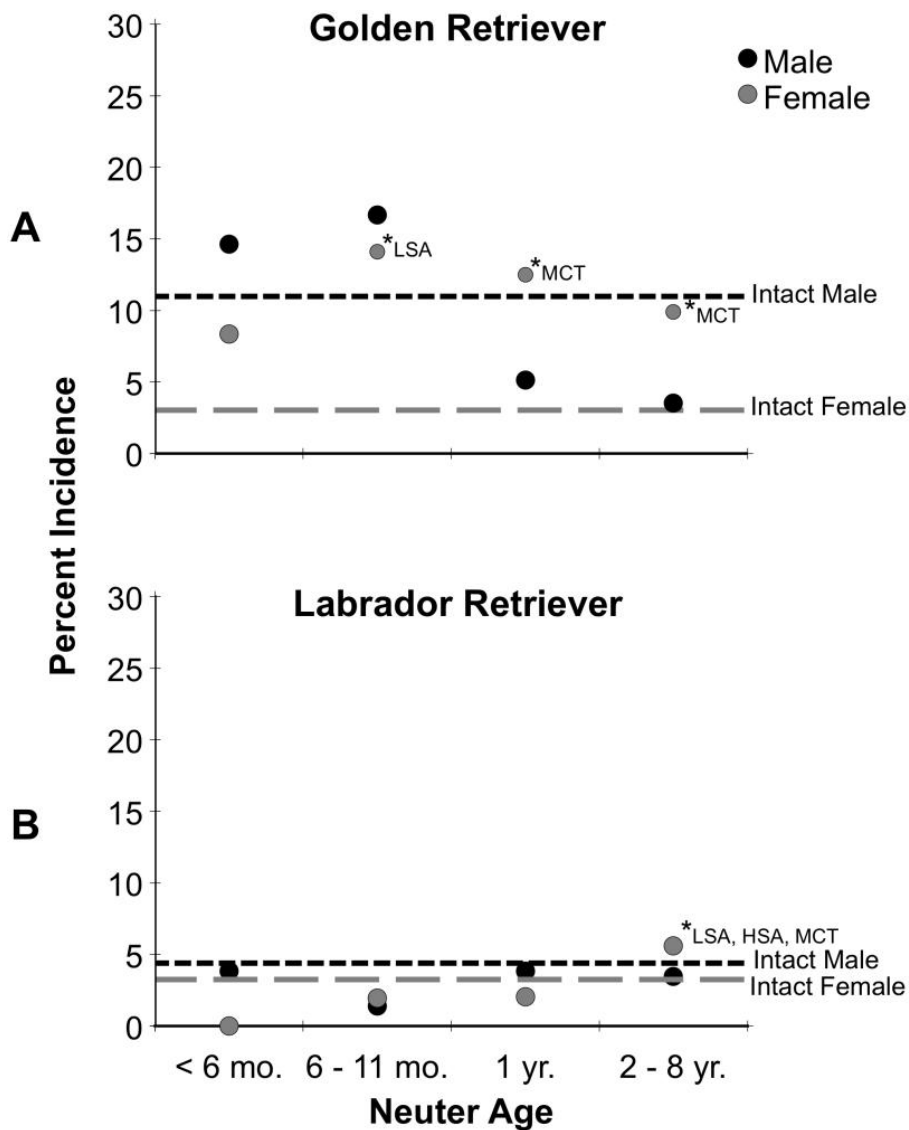
I 2014 kom der et meget interessant studie fra USA (Hart BL, Hart LA, Thigpen AP, Willits NH (2014) Long-Term Health Effects of Neutering Dogs: Comparison of Labrador Retrievers with Golden Retrievers. PLoS ONE 9(7): e102241. doi:10.1371/journal.pone.0102241), hvor de havde undersøgt langtidseffekterne af kastrering/sterilisering på hos Golden Retrievere og Labrador Retrievere. Man havde fulgt flere tusinde hunde i 13 år, så man kunne sammenligne konsekvenserne af indgrebet med hunde, som ikke var blevet kastreret/steriliseret. De "neutraliserede" hunde blev inddelt i grupper efter hvornår indgrebet var foretaget, dvs. før 6 måneder, fra 6-11 måneder, 1 år og fra 2-8 år.

Hundene blev undersøgt for hoftedysplasi (HD), albuedysplasi (AD) og korsbåndsskader (cranial cruciate ligament tear). Desuden undersøgt man dem for forskellige typer cancer: lymphosarcoma (lymfekræft), hemangiosarcoma (kræft i blodårerne), mast celle tumorer (typisk hudkræft), og brystkræft.

Figuren her viser, at hvis en Golden Retriever bliver kastreret/steriliseret, så har den en signifikant højere risiko for at udvikle HD og korsbåndsskader - bortset fra dem, som får indgrebet foretaget i 1-års alderen.

For Labrador Retrieveren er billedet ikke så slemt. Her er det kun de hunde, som kastreres/steriliseres, inden de er 1 år, som udvikler signifikant mere HD, AD (ED) og korsbåndsskader (CCL) - og det er endda kun primært for tæverne.

Denne figur viser udviklingen af forskellige kræftformer hos Golden Retrievere efter kastrering/sterilisering. Især tæver, som er steriliseret efter 6 måneder, har signifikant mere cancer. Til gengæld ser det ud til, at kastrering af hanhunde fra 1-års alderen og senere, har en svag beskyttende effekt, der dog ikke er signifikant.

For Labrador Retrieverne ser det ikke ud som om, der er nogen større effekt af kastrering/sterilisering på udviklingen af kræft, bortset fra tæver, som efter sterilisering i alderen 2-8 år udvikler signifikant mere lymfekræft (LSA), årekræft (HSA) og mastcellekræft (MCT).

Flere syge hunde

Og resultatet er interessant ud fra et helbredsmæssigt synspunkt.

Hos Labradorerne havde ca. 5% af de intakte hanner og tæver en eller flere ledsygdomme. Men hos de Labradorer, som var blevet kastreret/steriliseret, før de var 6 måneder, var der dobbelt så mange med ledsygdomme!

Hos Goldens var der også ca. 5% af de intakte hanner og tæver med ledsygdomme, men her var hyppigheden af ledsygdomme 4-5 gange større, hvis de var blevet kastreret, inden de var 6 måneder.

Hos Labrador tæverne var der ikke den store forskel på udviklingen af forskellige kræftformer om de var steriliserede eller ej. Risikoen lå på omkring 3%.

Men for Golden Retrieverne var billedet noget mere skræmmende. Hos de intakte tæver udviklede ca. 3% af hundene en eller anden form for kræft – ligesom hos Labradorerne. Men hvis de blev steriliseret – uanset hvornår i deres levetid det skete – så steg antallet af hunde med mindst en af kræfttyperne 3-4 gange.

Hos hanhundene af begge de to racer, var der ikke den store forskel på udviklingen af kræft uanset om de var blevet kastreret eller ej.

Studiet viser altså, at især Golden tæver er meget følsomme overfor den hormonelle påvirkning, som en sterilisation bevirker, og de kan føre til en meget højere risiko for at udvikle både ledskader og forskellige kræftformer.

Tænk dig om

Hvis du overvejer at kastrere/sterilisere din hund, så tænk dig godt om.

Hvis det er af adfærdsmæssige årsager, så risikerer du, at det bliver meget værre. Så er det måske bedre at tage en lang snak med en god træner eller adfærds psykolog.

Hvis det er for at undgå visse sygdomme, så risikerer du altså at øge risikoen for, at din hund får andre og lige så ubehagelige sygdomme.

Der kan være mange gode årsager til at kastrere/sterilisere sin hund. Man skal bare huske på, at det er et voldsomt indgreb i hundens hormonbalance, og konsekvenserne af det er ikke altid lige til at overskue, især fordi der også er stor forskel på, hvordan de enkelte racer reagerer på indgrebet, som studiet på de to retriever-typer tydeligt viser.

Valget er dit, men en kastraktion/sterilisation er IKKE et "quick-fix". Og så er jeg ikke en gang kommet ind på pelsproblemer og vægtproblemer hos hunden, som ofte følger med de hormonelle ændringer efter turen til dyrlægen.